

﴿ דְרוֹשׁ אַ ﴾

מְדַרְשׁ רַבָּה (שִׁיר הַשִּׁירִים רַבָּה א, טו) עַל פְּסוּק (א, ב) 'יִשְׁקֵנִי מִנְשִׁיקוֹת פִּיהוּ,
אָמַר רַבִּי יוֹדָא, בְּשַׁעַה שֶׁשָּׁמְעוּ יִשְׂרָאֵל 'אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ' (שְׁמוֹת כ, ב),
נִתְקַע תְּלִמּוֹד תּוֹרָה בְּלִבְכֶם וְהָיוּ לְמִדּוֹם וְלֹא הָיוּ מִשְׁתַּכְּחִים, וְכִיּוֹן שֶׁבָּאוּ
אֶצֶל מֹשֶׁה וְאָמְרוּ 'דַּבֵּר אִתָּה עִמָּנוּ וְנִשְׁמָעָה' (שֵׁם פְּסוּק טו), חָזְרוּ לְהִיּוֹת
לְמִדּוֹם וּמִשְׁתַּכְּחִים, עכ"ל. נִרְאֶה מִכָּאן שֶׁהִשְׁכַּחַה בָּאָה מִשׁוּם 'דַּבֵּר
אִתָּה עִמָּנוּ וכו'. וְלִכְאוּרָה זֶה סוֹתֵר לְמֹאֵי דְאִמְרִינָן בְּפֶרֶק ה' דְּעִרוּבִין
(ג, א), אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אֲלֵמָלָא לֹא נִשְׁתַּבְּרוּ לוחות הָרֵאשׁוֹנוֹת,

« DERUSH I »

A CELEBRATION OF LOVE

— *The song of songs, which is Shlomo's. May He kiss me with the kisses of His mouth, for Your love is better than wine (1:1-2).*

This *derush* is comprised of four parts. The first part distinguishes between the first and second sets of *Luchos*; the second part explains the unique manner in which one of the Sages would celebrate Shavuos; the third part explores why we are obligated to enjoy a feast on Shavuos; and based on the above, the final part of the *derush* expounds the opening verses of *Shir HaShirim*.

PART ONE

After the overwhelming experience of hearing the first two of the Ten Commandments from Hashem Himself, the Jewish people asked Moshe to act as an intermediary for the remaining Commandments. The Midrash sets forth that this would have a lasting ramifications:

— *Midrash Rabbah (Shir HaShirim Rabbah 1:15)* on the verse, *May He kiss me with the kisses of His mouth (1:2)* states: *When the Jewish people heard at the time of the Giving of the Torah, I am Hashem your God (Shemos 20:2), the study of Torah became implanted in their hearts, and they would study and not forget anything that they would learn. But when they came to Moshe and said, You speak to us and we shall hear (ibid. v.16), they reverted to their initial state in which they would study and forget. The quote ends here. It appears from here that the forgetfulness was a result of their saying, "You speak to us and we shall hear."*

Zera Shimshon raises a difficulty with the above Midrash, based on a Gemara:

— *Now, this appears to contradict what [the Sages] state in the fifth chapter of Eruvin (54a): "You speak to us and we shall hear." R' Elazar said: Had the first Luchos not been broken,*

לא נשתכחה תורה מישראל. דהא קדם שבירת הלוחות נמי כבר
 באה השכחה משום ד'דבר אתה עמנו'.
 ונראה לתרץ דאיתא להא ואיתא להא, שכתב העשרה מאמרות
 חלק ב' מאמר חקור דין פרק י"ו, שכש'אמרו ישראל למשה
 'דבר אתה עמנו ונשמעה', מאז כדי שלא ישכחנה נתנה התורה
 להכתב על לוחות האבן, להסיר לב האבן, עכ"ל. אם כן, השכחה
 באה לעולם על ידי שאמרו למשה 'דבר אתה עמנו וכו', אלא
 שבאה להם תקנה על ידי הלוחות, ואחר כך ששבר משה
 אותם הלוחות, נשארה השכחה בלי שום תקנה, ועין עוד לעיל
 בפרשת ואתחנן (אות 1) על ואתנה לך את לוח האבן וכו'
 (שמות כד, יב).²
 ולפי שבאה השכחה בעולם, הצרך להוסיף להם את התורה,

the Torah would have never been forgotten by the Jewish
 people. — דהא קדם שבירת הלוחות נמי כבר באה השכחה —
 But according to the above Midrash, the forgetfulness preceded the breaking of the *Luchos*,
 משום "דבר אתה עמנו" — as a result of their saying to Moshe, "You speak to us!"

Zera Shimshon cites an earlier commentator who reconciles the two sources:
 — נראה לתרץ דאיתא להא ואיתא להא — It appears correct to explain that, in fact, both
 reasons apply. — שכתב העשרה מאמרות חלק ב' מאמר חקור דין פרק י"ו — For it is written
 in *Asarah Maamaros (Chikkur Din 2:16)*¹ "דבר אתה עמנו" — שכש'אמרו ישראל למשה
 "דבר אתה עמנו ונשמעה" — that when the Jewish people said to Moshe, "You speak to us and we
 shall hear," — מאז כדי שלא ישכחנה — it was decreed at that time, to prevent them
 from forgetting [the Torah] as a result of that request, נתנה התורה להכתב על לוחות
 — להסיר לב האבן — so as to remove their "heart of stone." In other words, the *Luchos* had the power to soften
 the spiritual hardness of their hearts that hindered their ability to retain the Torah. עד
 השכחה באה לעולם על — אם כן — Accordingly, The quote ends here. — כאן לשונו
 — the forgetfulness was indeed introduced to the world because [the Jewish people] said to Moshe, "You speak to us...";
 ואחר — however, the *Luchos* served as a remedy for them, — דבר אתה עמנו וכו'
 — and later, when Moshe broke those *Luchos*, — כן ששבר משה אותם הלוחות
 — the forgetfulness remained, without any remedy. ועין עוד — See also what we have written
 above, in *Parashas Va'eschanan (Derush 6)*, on the verse, *And I shall give you the
 stone Luchos...* (*Shemos 24:12*).²

Zera Shimshon elaborates on the ramifications of the decree of forgetfulness, based on
 another Midrash:

Now, because forgetfulness had been introduced into the
 world, — ולפי שבאה השכחה בעולם — it became necessary for Hashem to add onto
 the world, — הצרך להוסיף להם את התורה

1. *Asarah Maamaros*, by R' Menachem Azariah (Rama) MiFano, was first published in Venice in 5357.

2. In that *derush*, Zera Shimshon reconciles another pair of apparently contradictory sources based on the same idea.

כְּאִיתָא בְּמִדְרַשׁ (שְׁמוֹרַי מו, א) עַל פְּסוּק (דְּבָרִים ט, טו) יֵאָרָא וְהִנֵּה חֲטָאתֶם לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם, הִתְחִיל מֹשֶׁה מִצְטַעַר עַל שֶׁשָּׂכַר הַלּוּחוֹת, אָמַר לוֹ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אַל תִּצְטַעַר, בְּרַאשׁוֹנוֹת לֹא הָיוּ אֱלָא עֲשֵׂרֵת הַדְּבָרוֹת, וּבִשְׁנֵי אֲנִי נוֹתֵן מִקְרָא וּמִשְׁנָה, עַבְלִי.³
 וְהֵעֵנִן הוּא, שְׁבִלְחוֹת הָיוּ מְרֻמוֹיִם כָּל הַנְּבִיאִים וְהַכְּתוּבִים וְהַמִּשְׁנָה וְהַגְּמָרָא, וְהֵיטָה הַתּוֹרָה כְּתוּבָה בְּלֵב כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְזוּ מֵה שְׁכָתוּב בְּרִמְיָה (לֵא, לֵב) יִתֵּנִי תוֹרָתִי בְּקִרְבְּךָ וְעַל לִבְךָ אֶכְתְּבֶנָּה, וְלֹא הָיוּ צְרִיכִים לְלַמַּד הַתּוֹרָה, כִּי כָלֵם הָיוּ כְּאֶבְרָהִם שֶׁנִּעְשׂוּ לוֹ שְׁתֵּי כְלִיּוֹתָיו כְּשֵׁנֵי רִבְנִים וְהָיוּ נוֹבְעוֹת חֻכְמָה (בִּיד סֵא, א)⁴, וְכִי הָיָה לָהֶם הַחֲמִשָּׁה חֻמְשֵׁי תוֹרָה כְּדִי לִידַע הַדִּינִים וְהַמִּצְוֹת (רֵאשׁוֹ נִדְרִים כִּיב עִיב וְקֵלֶת רֵבָה א, ג)⁵, וְלֹא הָיוּ מִשְׁתַּכְּחִים, וְהָיוּ מְבִינִים כָּל הַרְמְזִים שְׁבִלְחוֹת.

כְּאִיתָא בְּמִדְרַשׁ עַל פְּסוּק יֵאָרָא the Torah that He was giving to [the Jewish people], “וְהִנֵּה חֲטָאתֶם לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם” — as the Midrash expounds (*Shemos Rabbah* 46:1) on the verse, *Then I saw and behold! You had sinned to Hashem, your God* (*Devarim* 9:16): the breaking of the *Luchos*. Moshe started feeling distressed about the breaking of the *Luchos*. — אָמַר לוֹ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא — The Holy One, blessed is He, said to him, — אַל תִּצְטַעַר — “Do not be distressed! עֲשֵׂרֵת הַדְּבָרוֹת — The first [*Luchos*] contained only the Ten Commandments, וּבִשְׁנֵי אֲנִי נוֹתֵן מִקְרָא — and with the second *Luchos*, I am giving the Written Torah and the Mishnah.” — וּמִשְׁנָה — The quote ends here.

Zera Shimshon first clarifies what was lost with the breaking of the *Luchos*, and then explains Moshe’s distress over this loss and Hashem’s response:

שְׁבִלְחוֹת הָיוּ מְרֻמוֹיִם כָּל הַנְּבִיאִים — This may be explained as follows: — וְהֵעֵנִן הוּא — All of the words of the prophets, *Kesuvim*, Mishnah, and Gemara were alluded to in the first *Luchos*, וְהֵיטָה הַתּוֹרָה כְּתוּבָה בְּלֵב כָּל אֶחָד וְאֶחָד — and once they were given to Moshe, the entire Torah was written upon the heart of each individual Jew. — וְזוּ מֵה שְׁכָתוּב בְּרִמְיָה יִתֵּנִי . . . תוֹרָתִי בְּקִרְבְּךָ וְעַל לִבְךָ אֶכְתְּבֶנָּה — This is the meaning of the verse in *Yirmiyah* (31:32), *I will place My Torah within them, and I will write it onto their heart.* — וְלֹא הָיוּ צְרִיכִים לְלַמַּד הַתּוֹרָה — Thus, they would have no need to engage in Torah study, — כִּי כָלֵם הָיוּ כְּאֶבְרָהִם — as they would all be like Avraham, — שֶׁנִּעְשׂוּ לוֹ שְׁתֵּי כְלִיּוֹתָיו כְּשֵׁנֵי רִבְנִים — whose two kidneys became like teachers, — וְהָיוּ נוֹבְעוֹת חֻכְמָה — as they were flowing with wisdom.³ — וְכִי הָיָה לָהֶם הַחֲמִשָּׁה חֻמְשֵׁי תוֹרָה — That is, it would have been enough for them to receive the Five Books of the Torah and the mitzvos;⁴ — כְּדִי לִידַע הַדִּינִים וְהַמִּצְוֹת — in order to know the laws and the mitzvos;⁴ — וְלֹא הָיוּ מִשְׁתַּכְּחִים — these would not become forgotten, — וְהָיוּ מְבִינִים כָּל הַרְמְזִים שְׁבִלְחוֹת — and they would be able to comprehend all the allusions of the *Luchos*. In other words, the stone *Luchos* would counteract the “stone hearts” of the Jewish people, and their intellects would assume a Divine quality commensurate with that of the *Luchos* themselves. Upon receiving the Five Books, which set forth the specific mitzvos in which they are obligated, they would instinctively grasp the details of the mitzvos that comprise the Oral Torah, and conduct themselves in accordance

3. See *Bereishis Rabbah* 61:1.

4. See *Nedarim* 22b and *Kohelas Rabbah* 1:13.

אבל לאחר שחטאו נעלמו מהם מעינות החכמה, ועוד נשתברו הלוחות, שגגם להם השכחה. ומשום הכי התחיל משה מצטער, דלמא לא יגלה עוד הקדוש ברוך הוא לישראל כל תעלומות החכמה שהיו בלוחות הראשונות, ואף אם יגלה להם, דלמא חס ושלום תהיה משתכחת מהם הואיל שבאה השכחה בעולם. ואמר לו הקדוש ברוך הוא, אל תצטער, שאני אתן להם מקרא ומשנה, דהינו כל התורה שהיתה רמוזה בלוחות הראשונות. ואף שתהיה נשכחת מהם, מכל מקום יוכלו לחזור וללמדה, ובהכי תתקים בידם, ולא יהיה להם הפסד אחר, רק הטרח שיצטרכו לעשות לחזור וללמדה, וגם על טרח זה יקבלו שכר. ועיין לעיל בפרשת כי תשא (אורח בא) בארץ על זה.

נמצינו למדים, שעקר השכחה באה לעולם על ידי שאמרו למשה 'דבר אתה עמנו' וכו', וזה היה ביום מתן תורה דהינו בעצרת.

with the Divine will. Thus, it was as if both the Written Torah and the Oral Torah were written in their hearts. אַבְל אַחַר שְׁחָטְאוּ — However, once they sinned with the Golden Calf, נֶעְלְמוּ מֵהֶם מַעֲיֵנוֹת הַחֲכָמָה — they lost their wellsprings of Divine wisdom, וְעוֹד נִשְׁתַּבְּרוּ הַלּוּחוֹת, שִׁגְגָם — and, in addition, the *Luchos* were broken, שִׁגְגָם — which caused them forgetfulness. וּמִשׁוֹם הַכִּי הִתְחִיל מֹשֶׁה מִצְטָעֵר — Therefore, Moshe started to feel distressed, for he thought: דְּלִמָּא לֹא יִגְלֶה עוֹד הַקְּדוֹשׁ — “Perhaps the Holy One, blessed is He, will never again reveal to the Jewish people all of the hidden wisdom that was contained in the first *Luchos*, וְאִם יִגְלֶה לָהֶם — and even if He will reveal it to them, דְּלִמָּא חֵס וְשִׁלּוּם תִּהְיֶה מִשְׁתַּכַּחַת מֵהֶם — perhaps it will be forgotten from them, Heaven forbid, הוֹאִיל שְׁבָאָה הַשְּׁכַחָה בְּעוֹלָם — since forgetfulness has now come to the world!” The Holy One, blessed is He, said to him, וְאָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא — “Do not feel distressed, אֶל תִּצְטָעֵר — for I am giving them the Written Torah and the Mishnah”; דְּהִינוּ כָּל הַתּוֹרָה שְׁהִיָּתָה רְמוּזָה — the entire Torah that was alluded to in the first *Luchos*. וְאִם יִגְלֶה לָהֶם — And even if they forget it, וּבִהְיֵי תִתְקִים בְּיָדָם — and they will thereby retain it. וְלֹא יִהְיֶה לָהֶם הַפְּסָד אַחֵר — Hence, they will not lose anything as a result of the breaking of the first *Luchos*, רַק הַטְּרַח שְׁיִצְטָרְכוּ לַעֲשׂוֹת לְחֹזֵר וּלְלַמְדָּה — except that they will now need to toil and study [the Torah] repeatedly. וְגַם עַל — What is more, they will be rewarded for this toil! וְעִיִּין לְעִיל — See *Parashas Ki Sisa* (*Derush* 11), where this idea is discussed at length.

Zera Shimshon summarizes:

שְׁעַר הַשְּׁכַחָה בָּאָה לְעוֹלָם עַל יְדֵי שְׁאִמְרוּ לְמֹשֶׁה “דַּבֵּר — It thus emerges נִמְצִינוּ לְמִדִּים — that forgetfulness was introduced to the world primarily because [the Jewish people] said to Moshe, “You speak to us and we shall hear,” וְזֶה הָיָה בְּיוֹם מַתָּן — which occurred on the day of the Giving of the Torah, תּוֹרָה — that is,

ומחמת השכחה הצרך לתן לנו תורה נביאים וכתובים, ולהוסיף לנו את המשנה.

וזה היא כונת רב יוסף בפרק ו' דפסחים (סח, ב), אומר רבי אלעזר, הכל מודים בעצרת דבעינן נמי לכם, מאי טעמא, יום שנתנה בו תורה הוא. רב יוסף ביומא דעצרתא עבדי ליה עגלא תלתא, אמר, אי לאו האי יומא דקא גרים, במה יוסף איבא בשוקא.

דאיתא במדרש (תנחומא פרשת כי תשא לא), שלפי שהלוחות הראשונות נתנו בפומבי ובפרהסיא, בדכתיב (שמות יט, טז) ויהי ביום השלישי בהיות הבקר

on *Atzeres* (Shavuot). — And because of the forgetfulness, הצרך — it was necessary for Hashem to give us the Torah along with the *Neviim* and *Kesuvim*, ולהוסיף לנו את המשנה — and to give us the *Mishnah* as well.

☞ PART TWO ☞

In light of the above, we gain insight into the manner in which Rav Yosef would fulfill the mitzvah of enjoying a feast on Shavuot, which is recorded in the Gemara: [The beginning of the cited passage of Gemara makes reference to a dispute between R' Eliezer and R' Yehoshua regarding how to reconcile the Torah's two conflicting definitions of the festivals. One verse states, *there shall be an assembly "for Hashem," your God* (*Devarim* 16:8), while another verse states, *there shall be an assembly "for you"* (*Bamidbar* 29:35). R' Eliezer explains that the Torah is giving a person the choice to dedicate the festivals either "for Hashem," through Torah study and prayer, or "for you," through feasting, while R' Yehoshua maintains that one must fulfill both verses by dedicating half of the festival "for Hashem" and half "for you."]

— This the intent of Rav Yosef, בפרק ו' דפסחים — in his practice that is recorded in the sixth chapter of *Pesachim* (68b): אומר רבי אלעזר הכל מודים בעצרת דבעינן נמי לכם — R' Elazar said: All authorities agree that there is also an obligation of "for you" on *Atzeres*. Even R' Eliezer, who gives a person the option to dedicate the festivals entirely "for Hashem," agrees that *Atzeres* (Shavuot) must be commemorated with a feast. מאי טעמא — What is the reason for this? יום רב יוסף ביומא — It is the day on which the Torah was given. שנתנה בו תורה הוא — On the day of *Atzeres*, Rav Yosef would have a third-born calf⁵ prepared for him. אמר — He would say: קא גרים — why, there are many 'Yosefs' in the marketplace, and I would be indistinguishable from them!"

Zera Shimshon explains Rav Yosef's words based on a Midrash:

דאיתא במדרש — For it is set forth in the Midrash (*Midrash Tanchuma, Parashas Ki Sisa* §31) — שלפי שהלוחות הראשונות נתנו בפומבי ובפרהסיא — that since the first *Luchos* were given openly and publicly, בדכתיב ויהי ביום השלישי בהיות הבקר

5. *Rashi* ad loc. The third calf born of its mother is the tastiest because the first two were born while the mother was still developing. Alternatively, *eilat*

ilisa means a calf that is three years old, when it is tastiest (*Rashi* to *Eruvin* 63a and to *Sanhedrin* 65b).

וְיָהִי קֶלֶת וּבִרְקִים וְכוּ', מִשּׁוּם הֵכִי שְׁלֹטָה בְּהֵן הָעֵינַי וְנִשְׁתַּבְּרוּ, מֵה שְׂאִין
 בֵּן לִוְחוֹת הָאֲחֵרוֹנוֹת שֶׁנִּתְּנוּ בְּהֶעֱנַע וּבִסְתֵר. וּבִפְרָק ט' דְּבִרְכוֹת (סד, א)
 אֲמַרְיִן, דְּרַב יוֹסֵף — סִינַי. וּפְרַשׁ רַש"י (הַרְיוֹת יד, א ד"ה רַב יוֹסֵף), שֶׁהֵיחָה
 קִי בְּמִשְׁנָיו וּבִבְרִיתוֹת הָרַבָּה כִּנְתִיקָתָן מֵהַר סִינַי. וְלָכֵן בְּיוֹמָא דְּעֶצְרָתָא
 עֲבָרִין לִיה עֲגָלָא תִּלְתָּא, לְרַמּוּ לְתוֹרָה נְבִיאִים וְכַתּוּבִים שֶׁנִּתְּוֹסְפוּ בְּלוֹחוֹת
 אֲחֵרוֹנוֹת עִם הַמִּשְׁנָה. וְאָמַר, אִי לָאוּ הָאִי יוֹמָא דְקָא גְרִים, שֶׁבָּאָה הַשְׂכָּחָה
 בְּעוֹלָם עַל יְדֵי שְׂאֲמָרוֹ לְמֹשֶׁה 'דְּבַר אֲתָה עֲמַנּוּ' וְכוּ', וְזֶה הֵיחָה מִחֲמַת
 נְתִינַת הַתּוֹרָה בְּיוֹם זֶה בְּקוֹלוֹת וּבִרְקִים, מֵה הִפְרַשׁ הֵיחָה בֵּין רַב יוֹסֵף
 לְשָׂר הַחֲכָמִים. בְּשִׁלְמוֹת עֲתָה שִׁישׁ שְׂכָחָה, נוֹדַע כַּחוּ וְגִדְלָתוֹ בְּמִשְׁנָיו
 וּבְרִיתוֹת, מֵה שְׂאִין בֵּן אִם לֹא הֵיחָה לֹא מִשְׁנָה וְלֹא שְׂכָחָה בְּעוֹלָם.

וכי — as it is written, *On the third day when it was morning, there was thunder and lightning and a heavy cloud on the mountain, and the sound of the shofar was very powerful* (Shemos 19:16). — מִשּׁוּם הֵכִי שְׁלֹטָה בְּהֵן הָעֵינַי וְנִשְׁתַּבְּרוּ — for this reason, the [Luchos] became subject to an *ayin hara*,⁶ and were broken. מה שֶׁנִּתְּנוּ שֶׁנִּתְּנוּ — This was not the case with the second Luchos, and therefore endured. — בְּהֶעֱנַע וּבִסְתֵר — which were given in privacy and in concealment, and therefore endured. — Now, in the ninth chapter of *Berachos* (64a), Rav Yosef is called "Sinai," — וּפְרַשׁ רַש"י שֶׁהֵיחָה קִי בְּמִשְׁנָיו וּבִבְרִיתוֹת הָרַבָּה — and *Rashi* explains (ad loc. and *Horayos* 14a) that this is because he was an expert in many *Mishnayot* and *Baraisos*, — the way they were given at Mount Sinai. — Therefore, on the day of *Atzeres*, he would have a third-born calf prepared for him, — לְרַמּוּ לְתוֹרָה נְבִיאִים — and to allude to the Torah, *Neviim*, and *Kesuvim* that were added with the giving of the second Luchos, — along with the Mishnah that expands on them. — He said, — וְאָמַר — "אי לאו האי יומא דקא גרים, — "If not for what this day caused to be..." — שֶׁבָּאָה הַשְׂכָּחָה בְּעוֹלָם — that is, that forgetfulness was introduced to the world — עַל יְדֵי שְׂאֲמָרוֹ לְמֹשֶׁה 'דְּבַר אֲתָה עֲמַנּוּ' וְכוּ' — through that which [the Jewish people] said to Moshe, "You speak to us and we shall hear," — וְזֶה הֵיחָה מִחֲמַת נְתִינַת הַתּוֹרָה בְּיוֹם זֶה בְּקוֹלוֹת וּבִרְקִים — which occurred because the Torah was given with thunder and lightning on this day. In other words, "what this day caused to be" means that the *ayin hara* that resulted from the public manner in which the first Luchos were given brought about the decree of forgetfulness that negated the special quality of those Luchos. This occurred in two stages: First, through the Jewish people's request for an intermediary, and second, through the actual breaking of the Luchos. — Rav Yosef said that if not for this, what difference would there have been between Rav Yosef and the other scholars? — מֵה הִפְרַשׁ הֵיחָה בֵּין רַב יוֹסֵף לְשָׂר הַחֲכָמִים — For only now that there is forgetfulness — נוֹדַע כַּחוּ וְגִדְלָתוֹ בְּמִשְׁנָיו וּבְרִיתוֹת — has his expertise and greatness in *Mishnayot* and *Baraisos* become known, — מֵה שְׂאִין בֵּן אִם לֹא הֵיחָה לֹא מִשְׁנָה וְלֹא שְׂכָחָה בְּעוֹלָם — but this would not be the case if neither the Mishnah nor forgetfulness existed in the world,

6. *Ayin hara* (literally, *evil eye*) is a type of spiritual damage that can be caused by a condemning or jealous gaze (see *Maharal in Nesivos Olam, Nesiv Ayin Tov*).